

UZASADNIENIE

projektu uchwały Rady Miejskiej Wrocławia
w sprawie nadania nazwy placowi na terenie Wrocławia

W przestrzeni symbolicznej oraz w powszechnej świadomości społecznej, dotyczącej procesu odzyskania przez Polskę Niepodległości dominuje narracja skupiona na postaciach męskich – Józefie Piłsudskim, Ignacym Paderewskim, Romanie Dmowskim, Wincentym Witosie czy Ignacym Daszyńskim. Choć ich rola w odbudowie państwowości jest bezdyskusyjna, tak ujęta historia pozostaje niepełna. Marginalizuje bowiem niezwykle istotny i wielowymiarowy wkład kobiet, które z równym oddaniem, odwagą oraz determinacją walczyły o wolną Polskę.

Wśród wybitnych Polek, których działalność wywarła kluczowy wpływ na sprawę niepodległościową oraz kształtowanie społeczeństwa obywatelskiego, na szczególne wyróżnienie zasługują m. in.:

1. Maria Dulębianka – malarka, działaczka społeczna i jedna z najważniejszych postaci ruchu emancypacyjnego, niezmordowanie walcząca o prawa polityczne kobiet; oddała życie niosąc pomoc polskim żołnierzom i jeńcom wojennym;
2. Maria Konopnicka – wybitna poetka, publicystka i działaczka narodowa, której twórczość budziła świadomość patriotyczną, wzmacniała ducha oporu wobec polityki zaborców i kształtowała tożsamość kolejnych pokoleń;
3. Aleksandra Piłsudska – działaczka niepodległościowa, kurierka i członkini Organizacji Bojowej Polskiej Partii Socjalistycznej, więziona przez władze carskie, a po 1918 r. inicjatorka szeroko zakrojonych przedsięwzięć społecznych i charytatywnych;
4. Kazimiera Bujwidowa – publicystka i pionierka ruchu praw kobiet, konsekwentna orędowniczka otwarcia uniwersytetów dla studentek oraz organizatorka pierwszych pracowni i szkół dla dziewcząt;
5. Zofia Moraczewska – wybitna polityczka i działaczka społeczna, jedna z liderek ruchu na rzecz równouprawnienia, zaangażowana w pomoc socjalną oraz budowanie zrzeszeń kobiecych;
6. Wanda Gertz – żołnierka i konspiratorka, uczestniczka walk o niepodległość w formacjach wojskowych, w tym w Legionach Polskich w męskim przebraniu, stanowiąca wzór bezkompromisowej służby Ojczyźnie.

Warto podkreślić, że odrodzona Polska stała się jednym z pierwszych państw europejskich, które przyznały kobietom pełne prawa wyborcze. Nastąpiło to 28 listopada 1918 r. na mocy dekretu Naczelnika Państwa Józefa Piłsudskiego. Owoce tej decyzji były widoczne już w pierwszych wyborach do Sejmu Ustawodawczego w 1919 r., w których mandaty poselskie uzyskało osiem pionierek polskiego parlamentaryzmu: Gabriela Balicka-Iwanowska, Jadwiga Dziubińska, Irena Kosmowska, Maria Moczydłowska, Zofia Moraczewska, Anna Piasecka, Zofia Sokolnicka oraz Franciszka Wilczkowiakowa.

Działalność legislacyjna, społeczna, kulturalna, naukowa i edukacyjna wymienionych postaci stanowiła trwały fundament pod budowę nowoczesnego państwa polskiego – państwa, które u zarania swojej niepodległości postawiło na zasady równości i sprawiedliwości społecznej.

Nieruchomość, na której usytuowany jest plac, stanowi własność Gminy Wrocław, wobec tego podjęcie uchwały nie wymaga uzyskania pisemnej zgody właściciela terenu w myśl art. 8 ust. 1a ustawy z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych.

Mając na uwadze powyższe, nadanie placowi nazwy „Plac Matek Niepodległości” jest w pełni zasadne.

Projekt uchwały nie zawiera danych prawnie chronionych.